

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 שיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת צו

תורה

האדם מתבקש לומר מילה אחת. תודה.

ויקרא פרק ז (יא) וזאת תורת זבוח השלמים אשר יקריב ליקוק: (יב) אם על תודה יקריבנו והקריב על זבוח התודה וזכות מצות בלולת בשמן ורקיקי מצות משושים בשמן וסלת מרבכת וזכות בלולת בשמן: (יג) על זכות לזון זמין יקריב קרבנו על זבוח תודת שלמים: (יד) והקריב ממנו אוזר מכל קרבן תרומה ליקוק לפהן הזרק את דם השלמים לו יהיה: (טו) ובשר זבוח תודת שלמים ביום קרבנו יאכל לא יניזו ממנו עד בקר:

ופרשי ויקרא פרק ז פסוק יב אם על תודה יקריבנו אם על דבר הודאה על נס שנעשה לו, כגון יורדי הים, והולכי מדברות, וחבושי בית האסורים, וחולה שנתרפא, שהם צריכין להודות שכתוב בהן (תהלים קז כא - כב) יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם ויזבחו זבחי תודה. אם על אחת מאלה נדר שלמים הללו, שלמי תודה הן, וטעונות לחם האמור בענין, ואינן נאכלין אלא ליום ולילה, כמו שמפורש כאן והקריב על זבח התודה ארבעה מיני לחם חלות, ורקיקין, ורבוכה, שלשה מיני מצה, וכתוב (פסוק יג) על חלת לחם חמץ וגוי, וכל מין ומין עשר חלות, כך מפורש במנחות (עז א). ושעורן חמש סאין ירושלמיות שהן שש מדבריות, עשרים עשרון עכ"ל.

מתבאר מדברי רש"י שני חלקים בקרבן תודה. **חלק ראשון** שקרבן תודה צריך האדם להביא על כל נס גלוי שאירע לו בחייו בכדי להודות לקב"ה על חסדיו. **והחלק השני** צורת ההודאה על ידי קרבן שונה מיתר כל הקורבנות שצריך להביא ארבעים לחם שיוצא ס"ה משקל הלחמים צריך להיות שמונים ושלשה ק"ג לגר"ח נאה או מאה ארבעים ושלוש ק"ג לחזו"א בערך מאה שישים ושש לחמים לגר"ח נאה ומאתים שמונים ושש לחמים לחזו"א.

שאלות:

שואל הנצי"ב ב' קושיות: א { לא מצינו בשום קורבן שצריך כ"כ הרבה לחם לצרף לקרבן ומדוע בתורה מחייבת כ"כ הרבה לחמים? ב { ועוד שבכל קורבנות שלמים נאכלים לשני ימים ולילה אחד ואילו בקורבן תודה נאכל ליום ולילה עד חצות חצי מזמן השלמים, מדוע, הרי אדרבא כיון שיש הרבה לחם מן הראוי לתת יותר זמן?

עיקר ההודאה ברבים

ומתריך: שעיקר יסוד התודה הוא פרסום הנס וההשגחה הפרטית שהקב"ה עשה איתנו בכדי לחזק האמונה בכלל, וזו מעלת הודאתו בציבור. אי לזאת כיון שהקב"ה רוצה שהאדם יאלץ להודות בציבור קבל עם ועדה לכן הצריכה התורה ארבעים לחמים שיצטרך לפי הגר"ח נאה לפחות שלש מאות ושלשים איש בהנחה שכל אחד יאכל רבע ק"ג לחם ולחזו"א יצטרך חמש מאות שבעים ושניים אנשים בהנחה שיאכל רבע ק"ג לחם, ועי"ז יצטרך להודות קבל עם ועדה ויעשה פרסום הנס. ובזה הובהר החלק השני שיש בקרבן תודה.

כל הקרבנות בטליו וקרבן תודה אינו בטל:

ובחלק הראשון של קרבן תודה ביאר רש"י שיש להודות על כל נס גלוי שנעשה לאדם, ויותר מכך **נאמר במדרש ויקרא רבה (וילנא) פרשת צו ז: ויקרא רבה (וילנא) פרשת אמור יב. מדרש תנחומא (ורשא) פרשת אמור (יד).** רבי פנחס ורבי לוי ורבי יוחנן בשם ר' מנחם דגליא לעתיד לבא כל הקרבנות בטליו וקרבן תודה אינו בטל, כל התפלות בטלות ההודאה אינה בטלה וכו'. ועלינו להבין מדוע קרבן תודה חשוב יותר מכל הקורבנות?

הנהגת הי"ת להסתיר הנס בטבע

כבר ידועים דברי רמב"ן בסוף פרשת בא וז"ל ומן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד התורה כלה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין **בכל דברינו ומקרינו שכלם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם**, בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצות יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם יכריתנו ענשו עכ"ל, ובאמת כאשר יתחזק האדם באמונה וביטחון בהי"ת ישכיל ויבין שכל חייו נתונים בהשגחה פרטית ועושה הקב"ה איתו נסים ונפלאות בכל רגע כאשר אומר האדם בתפילתו יום יום בברכת מודים "ועל נסיד שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים" אלא שהנס נסתר בדברי הטבע לצורך הבחירה של האדם, וכמ"ש חז"ל על הפסוק בפרשה "אש תמיד תוקד על המזבח" למרות שאש יורדת מן השמים במטרה להסתיר את הנס באש הטבע, כיון שלו היה המצב שבכל צעד ושעל האדם היה רואה הנס בגלוי ועל כל מעשה רע נענש מיד לא היתה בחירה לאדם ובמה יקבל שכרו, אך חובת האדם להכיר טובה לבוראו על כל החסדים שעושה עימו בכל יום ולא יבין שהכל מובן מאליו ואין על מה להודות, אלא חז"ל מגדירים הדבר עד כדי כך כל הנשמה תהלל שעל כל נשימה ונשימה צריך להודות להשם ולא להבין שלנשום זה דבר המובן מאליו, כי כאשר האדם ילך לבתי חולים ויראה כמה מתמודדים עם כל נשימה ידע להעריך את מערכת נשימתו התקינה, וכמו כן כל חלקי גופו ואבריו אשר מתפקדים באופן תקין עד כמה צריך האדם להעריך ולהודות ללא גבול, וכאשר אנו אומרים **בנשמת כל חי ואילו פינו מלא שירה כים ולשונו רינה כהמון גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע, וידנו פרושות כנשרי שמים, ורגלנו קלות כאילות, אין אנחנו מספיקים להודות לך השם אלוקינו ולברך את שמך מלכנו על אחד מאלף אלפי אלפים ורוב רבי רבבות פעמים הטובות נסים ונפלאות שעשית עימנו ועם אבותינו, ולצערנו בתקופה זו אשר הצרות גוברות וכל יום גזרות חדשות אשר נפטרים אנשים תינוקות וצעירים מדברים פשוטים אחד נחנק ואחד לא קם ואחד משפעת או מריאות או נופלים וכדומה הרי שלקום בסדר אינו דבר שמוכן מאליו, וכבר לימדנו יעקב אבינו שאמר קטונתי מכל החסדים ומכל האמת כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות, ואם תתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש וכו' שחובת האדם לדעת להעריך כל הנעשה סביבו שאין הדבר פשוט ומוכן מאליו,**

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

צא וראה כמה לא זכו לאשה ואם כבר זכו כמה לא זכו לפרי בטן ואם זכו לפרי בטן כמה ממורמרים מיוצאי חלציהם שעדיף שלא נבראו, ואם הכל בסדר כמה אינם בקו הבריאות ובכל יום מתמודדים עם הקיום, וק"ו שזוכה לפרנסה אשר רבים רעבים לפת לחם ובגד ללבוש, כי אין החיים דבר שמוכן מאלו, ורק כאשר האדם יביא קרבן תודה על הנסים הגלויים ויודה לקב"ה קבל עם ועדה יוכל לחנך וירגיל את עצמו לומר בכל יום מילה אחת תודה לבורא עולם על כל הנסים הנסתרים שבכל רגע ורגע שהכל מתפקד כרגיל ויעבוד את השם בלב שלם, ולכך קרבן תודה ותפילת הודאה אינה בטילה לעולם.

מעשה עם הרב אלישיב זצ"ל.

בפטירת הרה"ג אלישיב זצ"ל לא נאמרו הספדים ורק חתנו הרה"ג זילברשטיין שליט"א הספיד ושם סיפר שלאחר שאושפז הרב כמה פעמים והיה ממושך וטיפל בו אחד הרופאים מחו"ל אשר הובא במיוחד עבורו, והנה ביום אחד ביקש הרב מבני משפחתו שילמדו אותו איך אומרים תודה רבה באנגלית, שאלו אותו מדוע נצרך לכך, והשיב בכדי להודות לרופא שבא במיוחד מחו"ל ואינו מבין עברית, אמרו לו מה הבעיה אנחנו נודה בשמך ואינו צריך להתאמץ ללמוד באנגלית, והשיב הרב בשאלה מדוע כל חזרת השי"ץ אומר השי"ץ לבדו את הברכות ויוציא ידי חובה מדין שומע כעונה ואילו במודים תיקנו חז"ל שכל הציבור מחוייב לומר מודים דרבנן ולא הסתפקו בשומע כעונה? אולם חז"ל מלמדים אותנו שתודה צריך האדם בעצמו לומר ולא על ידי שליח כי זה הביטוי האמיתי של התודה.

מעשה כיצד אין בעל הנס מכיר בניסו.

וראיתי בספר מעשיות הרב שך זצ"ל על פי השבוע אשר מסופר בשם רבה של רחובות הרה"ג שמחה הכהן קוק שליט"א שפעם בא אברך צעיר לרב ש"ך ובישרו שתיכף אחרי החתונה אשתו היתה בהריון ונולד לו בת והשאלה האם במצב כזה צריך לעשות קידושא רבא בביהכ"נ השיבו הרב ש"ך מה יהיה אם רק אחרי שמנה שנים היתה נולדת הבת וכי היתה בא לשאול אם צריך קידושא רבא בודאי שלא היתה שאלה, א"כ עכשיו ק"ו הרי הקב"ה חסך לך שמנה שנים של סבל ונתן לך בת בודאי חייב בקידושא רבא.

מעשה עם אברך שחלה בכליותיו והבריא כיצד בירך:

בערך בשנת תש"ן סיפר לי שכני בהתגוררי בבני ברק הר' אברהם להב הי"ו על חברו הטוב אשר למד איתו בישיבת עטרת ישראל ולא עלינו חלה בכליותיו עד אשר נאלץ לעשות דיאליזה בכדי להתקיים ולא נותר אפשרות אחרת לטפל בו אלא א"כ יתרמו לו כליה ותושלת בקרבו ויתרפא ויוכל לתפקד הגוף בעצמו, ואכן דבר כזה להשיג תורה כליה אינו דבר קל אולם אחיו הצעיר החליט שקשה לראות את סבל אחיו והוא מוכן לתרום עבורו כליה, אולם בהיותו נשוי חדש לאחר כל ההתייעצות הוא יהיה מוכן לתרום לאחר שיוולדו ילדים שח"ו שמא יגרם איזה נזק, ואכן המתינו בסבלנות וכך עברו להן מתחילת מחלתו כשלוש עשרה שנה אשר לא יכל גופו להפריש נוזלים והיה נאלץ לטיפול דיאליזה, אולם לאחר מכן תרם אחיו את הכליה והושתלה בהצלחה וסוף סוף לאחר שלוש עשרה שנה הצליח בפעם הראשונה להפריש שתן בעצמו, וסיפר לי ידידי השכן שהיה נוכח באותו מעמד ולאחר שיצא מבית הכסא וזכה לברך פעם ראשונה ברכת אשר יצר לאחר שלוש עשרה שנה, הברכה הייתה בקולי קולות ובשמחה ובכוונה שכל המחלקה הזדעזעה לקול ברכתו דבר שלא יוכל לשכוח.

מגילת אסתר אינה בטלה:

ובזה מובן דברי הרמב"ם (ה' מגילה פ"ב הי"ח) כתב וז"ל, כל ספרי הנביאים וכל הכתובים עתידין ליבטל לימות המשיח, חוץ ממגילת אסתר, והרי היא קיימת כחמשה חומשי תורה וכהלכות של תורה שבעל פה שאינן בטלין לעולם עכ"ל. והוא מהירושלמי מגילה (פ"א הי"ה), וכמש"כ בהגהות מיימוניות שם. ולפי הנ"ל כל יסוד מגילת אסתר ללמדנו עד כמה הנס מוסתר בטבע וכל מה שנעשה עם האדם עליו להודות ולהלל את השי"ת והיא כחלק בלתי נפרד מקרבן תודה שאינו בטל.

מוסר השכל:

הראת לדעת שאין האור ניכר אלא מתוך החושך לצערנו בכל יום הגוף מתפקד והכל בסדר אך הברכה נעשית כלאחר יד מאחר ולוקחים את הדבר כטבעי ביותר בהיות שההרגל מכהה את הרגש ומאפיל על ערך ההודאה שצריך להודות להשי"ת בכל יום, אולם חובתו של האדם בכל עת להרגיש אותה הרגשה מחדש איזה חסד שעוד יום ועוד יום כל הגוף מתפקד כרגיל בלי שינוי ולהתחיל את היום במודה אני ולברך ולהודות בכל ברכות השחר על כל אבריו שמתפקדים בשלימות ובכך גם תפילתו ועבודתו תראה אחרת מתוך שמחה והודאה לבורא עולם.

בידידות ואהבה

הצב"י מרדכי מלכא ס"ט